

KOLMISOPPI- NEULAMÄKI

KUOPION KAUPUNKI 2011

Murtumalinjasta muinaisrantaan

Neulamäen alue on muodostunut kallioperämme vanhimpiin kuuluvista kivilajeista, joilla on ikää yli 2500 miljoonaa vuotta. Noin 1900 miljoonaa vuotta sitten syntyneet vuoret ovat aikojen kuluessa kulleet nykyiseen tasoonsa. Pääosin pohjagneisseistä koostuva Suuri Neulamäki kohoaa nykyisin noin 200 metriä meren ja 120 metriä Kallaveden pinnan yläpuolelle. Kallioperän liikahdusten seurauksena syntyi mahtavia murtumalinjoja, joihin mannerjäätikö koversi rotkolaaksoja. Vuorilampi ja siitä lähtevä puro sijaitsevat tällaisessa rotkolaaksoissa.

Viimeisen jääkauden muistona Neulamäen rinteistä löytyy alueen noin 11 000 vuotta sitten peittäneen Yoldiameren rantaviiva. Silloiseen rantaan syntyneet muodostumat ovat noin 60 metriä ylempänä kuin nykyinen Kallaveden ranta.

Monipuolista luontoa

Kuopio kuuluu Pohjois-Savon lehtokeskukseen, joka on Järvi-Suomen tärkein vaateliaan kasvillisuuden esiintymisalue. Kolmisoppi-Neulamäen alue on 1800-luvun lopulta saakka tunnettu monipuolisesta lehto- ja kalliokasvillisuudestaan. Alueelta on löydetty yli 500 kasvilajia, joista putkilokasveja on noin 300.

Rehevistä puronvarsilehdoista voi löytää vaikkapa kotkansiipiä, lehtokuusamia tai levinneisyysalueensa pohjoisrajoilla sinnitteleviä metsälehmuksia. Vuorilammen itäpuolisella kalliogyrkänteellä kasvavat arvokkaimmat kalliokasvit, kuten kalliokielo, tummaraunioinen ja kangasajuruoho. Alueen kasviharvinaisuuksiin kuuluvat muun muassa hajuheinä, tikankontti, hoikkarölli ja idänlehväsammal.

Alueelta löytyy myös monille eläimille sopivia elinympäristöjä, joissa voi tavata lähes kaikki Kuopion seudun nisäkkäät kookkaasta hirvestä pieneen päästäiseen. Myös liito-oravasta ja lepakoista on tehty havaintoja. Monipuolisin ja suojelun kannalta arvokkain eläimistö asustaa vanhoissa metsissä, joissa on runsaasti lahopuuta. Alueella voi tavata erilaisia lahoavasta puuaineksesta riippuvaisia eläimiä pienistä hyönteisistä kookkaihin tikkoihin. Vanhoissa metsissä viihtyviä lintuharvinaisuuksia ovat muun muassa pohjantikka, pikkusieppo, idänuunilintu ja metso.

Luonnonsuojelua ja luonnonhoitoa

Kolmisoppi-Neulamäen alue rauhoitettiin kaupungin omalla päätöksellä 1970-luvun alussa. Luonnonsuojelualue tästä noin 230 hehtaarin suuruisesta alueesta tuli vuonna 2000. EU:n Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun tavoitteena on metsäluonnon, maiseman ja arvokkaan kasvillisuuden säilyttäminen ja kehittäminen.

Suojelualueita hoidetaan hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Luonnon omaan kehityskulkuun puututaan vain silloin, kun se on tarpeen suojelutavoitteiden vuoksi. Alueella tehdään erilaisia ennallistamistoimia, kuten varjostavien kuusten poistoa lehdoista. Puustorakenteeltaan yksipuolisia metsiköitä monipuolistetaan lisäämällä lahopuun ja lehtipuuston määrää. Alueen itäosassa oleva Pölkkypuronsuo on ennallistettu ojia tukkimalla ja palauttamalla suon läpi kulkeva puro luonnonmukaiseksi.

Suosittua virkistysaluetta

Neulamäen selänne on yksi Kuopion suosituimmista ulkoilu- ja virkistysalueista, jossa on väyliä niin kesä- kuin talvikäyttöönkin. Monipuolisen luonnon esittelemiseksi suojelualueelle on rakennettu opastettuja luontopolkuja. Reilun viiden kilometrin mittainen Neulamäen kierto johdattaa Vuorilammen ja Tervaruukin kautta Suurelle Neulamäelle. Vanhan metsän polulla on mittaa nelisen kilometriä ja Vuorilammen luoteispään kautta kulkevalla Pikkukierrolla pari kilometriä.

Näin liikut alueella

Kolmisoppi-Neulamäen alueella voi liikkua kävellen tai hiihtäen sekä marjastaa ja sienestää vapaasti. Huonosti kulutusta kestäväillä lehto- ja kallioalueilla tulisi kuitenkin liikkua polkuja pitkin. Moottorijoneuvoilla maastossa ei saa liikkua ja maastopyörillä voi ajaa vain ulkoilureiteillä. Kallio-kiipeilyä ja muita luonnontilaa muuttavia ulkoilumuotoja alueella ei saa harrastaa. Vuorilammen pohjoispäässä oleva nuotiopaikka on retkeilijöiden käytettävissä. Alueella olevat ulkoilureitit ja luontopolut näkyvät kääntöpuolella olevasta kartasta. Luontopolut on merkitty maastoon kartasta näkyvillä värimerkeillä.

Kysy lisätietoja!

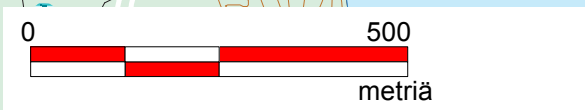
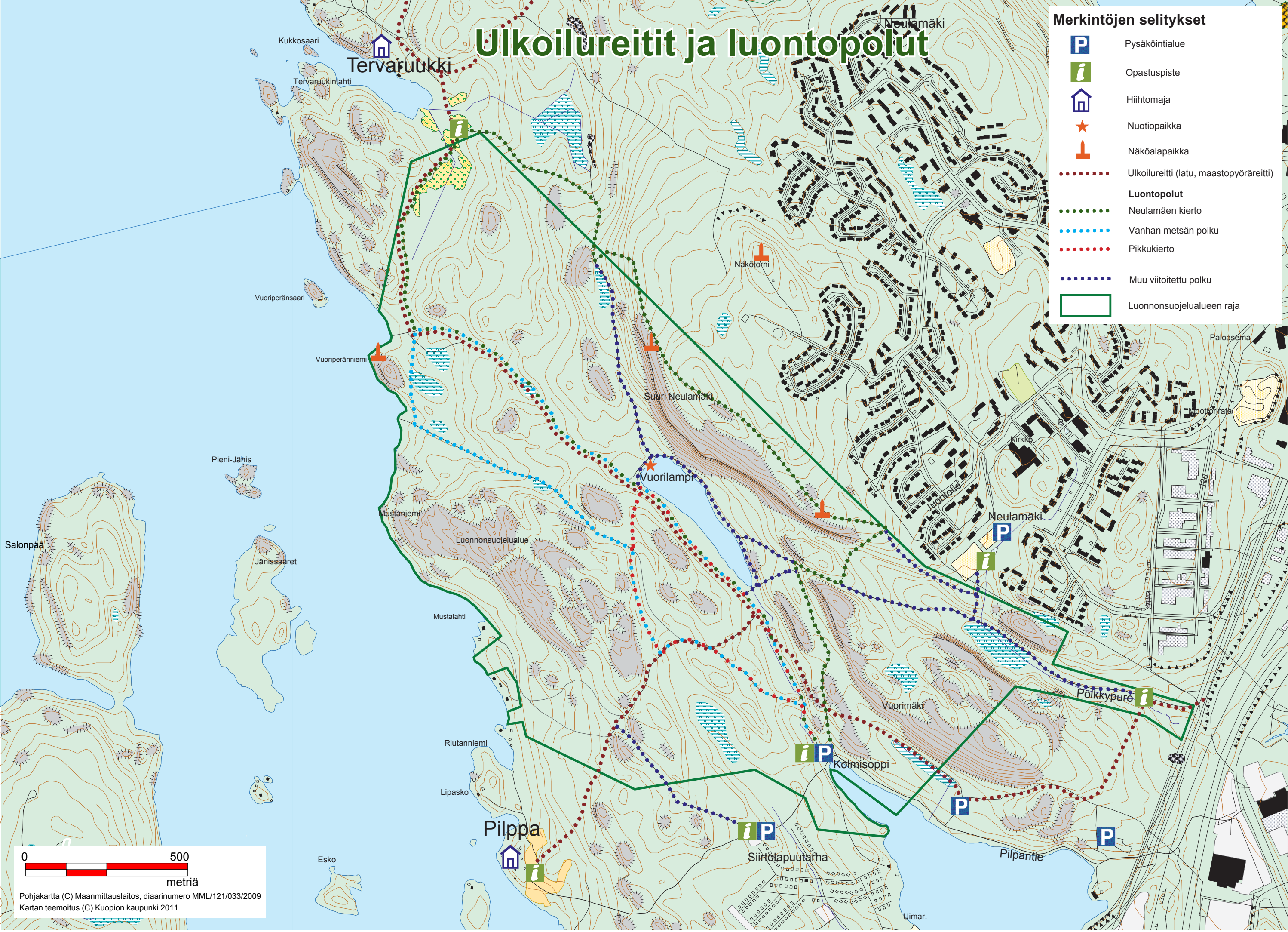
Lisätietoja alueen monista mahdollisuuksista saat kaupungin ympäristönsuojelupalveluista, puh. 182 127.

Teksti: Eila Pulkkinen
Taitto: Helena Valta
Piirroukset: Helena Rönkä

Ulkoilureitit ja luontopolut

Merkintöjen selitykset

- Pysäköintialue
- Opastuspiste
- Hiihtomaja
- Nuotiopaikka
- Näköalapaikka
- Ulkoilureitti (latu, maastopyöräreitti)
- Luontopolut**
- Neulamäen kierto
- Vanhan metsän polku
- Pikkukierto
- Muu viitoitettu polku
- Luonnonsuojelualan raja

Pohjakartta (C) Maanmittauslaitos, diaarinumero MML/121/033/2009
Kartan teemoitus (C) Kuopion kaupunki 2011